

POSTANOWIENIE

Dnia 17 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Jarosław Matras

w sprawie **K. K.**

w przedmiocie wznowienia postępowania,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 17 września 2025 r.

zażalenia skazanego

na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2025 r., IV KO 75/25,

o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania z powodu jego oczywistej bezzasadności,

na podstawie art. 105 § 2 zdanie drugie k.p.k. i art. 437 § 1 k.p.k.

postanowił:

- 1. sprostować oczywiste omyłki pisarskie w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2025 r., IV KO 75/25, poprzez zastąpienie na s. 1 postanowienia słów „K. 1. ” i „K. 1. ” słowami „K.” i „K.”;**
- 2. utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie;**
- 3. kosztami postępowania o wznowienie postępowania obciążyć Skarb Państwa.**

Kazimierz Klugiewicz

Tomasz Artymiuk

Jarosław Matras

UZASADNIENIE

K. K. wystąpił do Sądu Najwyższego z osobistym wnioskiem o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 16 marca 2023 r., sygn. akt II AKa 180/22, utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Rybniku z dnia 30 listopada 2021 r., sygn. akt III K 49/20.

Postanowieniem z dnia 8 lipca 2025 r., IV KO 75/25, Sąd Najwyższy odmówił – w oparciu o przepis art. 545 § 3 k.p.k. – przyjęcia tego wniosku o wznowienie postępowania jako oczywiście bezzasadnego.

Postanowienie to zaskarżył skazany.

W treści środka odwoławczego w pierwszym rzędzie wskazał na zawarte w postanowieniu błędy dotyczące określenia jego tożsamość i zastąpienie jego rzeczywistego imienia „K.” imieniem „K. 1. ”.

W kolejnych punktach zażalenia podniósł takie okoliczności jak:

1. nierozpoznanie przez Sąd Apelacyjny w Katowicach na rozprawie w dniu 18 stycznia 2023 r. jego wniosku dowodowego;
2. brak w zaskarżonym postanowieniu samodzielnego rozważenia przesłanek wznowieniowych i powoływanie się na stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich;
3. pozorność uzasadnienia i stosowanie metody kopiuj – wklej;
4. zatajenie przez prokuraturę dowodów podważających wiarygodność świadka (J. P.);
5. rażące naruszenie prawa – skazanie za środki, których nie otrzymał;
6. zignorowanie przesłanki wznowienia z urzędu (art. 540 k.p.k.);
7. brak reakcji SN na fałszywe stwierdzenie w protokole z dnia 16.03.2023 r.;
8. sprzeczność stanowisk – oficjalne przyznanie uchybienia przez Prezesa Sądu a zaprzeczanie temu faktowi przez sędziów;
9. manipulacja dowodami i zatajenie kluczowych faktów przez prokuraturę;
10. próba zastraszenia w reakcji na działania cywilne wobec sędziów;
11. podważanie wiarygodności świadka (J. P.) i zignorowanie ewidentnych sprzeczności;
12. systemowe blokowanie dostępu do akt i obawa ich zniszczenia.

W konkluzji wniósł o poważne, merytoryczne i pełne rozpoznanie sprawy przez Sąd Najwyższy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie skazanego na uwzględnienie nie zasługuje.

Na wstępie wskazać wszelako należy, że faktycznie w zaskarżonym postanowieniu, rozpoznając wniosek o wznowienie złożony przez K. K. , dwukrotnie na s. 1 w miejsce jego rzeczywistego imienia „K.” wpisano imię „K. 1. ”. Rzecz w tym, że nie było to, jak to sugeruje skarżący, spowodowane formalnym i pozornym zbadaniem przez sąd wznowieniowy jego sprawy, lecz stanowiło oczywistą omyłkę pisarską. W związku z tym, że postępowanie toczy się przed instancją odwoławczą w pkt. 1 niniejszego postanowienia, z urzędu, omyłkę tę sprostowano w trybie art. 105 § 1 i 2 k.p.k.

Przechodząc do merytorycznego rozpoznania zażalenia zauważyć należy, że podstawą wydanego przez Sąd Najwyższy postanowienia było stwierdzenie jego oczywistej bezzasadności, o której mowa w art. 545 § 3 k.p.k.

Uznanie wniosku nie pochodzącego od osoby wymienionej w art. 545 § 2 k.p.k. (sporządzonego i podpisanego przez adwokata klub radcę prawnego) o wznowienie za oczywiście bezzasadny ma miejsce w sytuacjach, gdy w sposób oczywisty, rzucający się w oczy, wniosek oparty zostanie na innych podstawach niż te, które określone zostały w przepisach rozdziału 56 Kodeksu postępowania karnego (zob. odpowiednio w przedmiocie interpretacji pojęcia „oczywistej bezzasadności kasacji” postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2006 r., IV KK 330/06 oraz z dnia 22 października 2008 r., V KK 98/08). Zastosowanie wskazanego przepisu uznać należy w związku z tym za konieczne w wypadkach, w których sąd wznowieniowy w sposób nie budzący wątpliwości stwierdzi, że żadna ze wskazanych we wniosku okoliczności nie mieści się w katalogu przesłanek zawartych w art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k. lub art. 540b k.p.k. oraz gdy nie będzie wchodzić w grę działanie tego sądu z urzędu (art. 542 § 3 k.p.k.) lub też wniosek w ogóle nie będzie wskazywał okoliczności uzasadniających wszczęcie tego rodzaju postępowania o charakterze nadzwyczajnym (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 25 września 2015, II KO 49/15, OSNKW 2016, z. 1, poz. 5; z dnia 19 stycznia 2016 r., V KO 77/15; z dnia 20 maja 2016 r., V KO 39/16, OSNKW

2016, z. 9, poz. 59; z dnia 22 listopada 2016 r, IV KO 78/16; z dnia 14 grudnia 2016 r., III KO 72/16).

W postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2025 r., IV KO 75/25 stwierdzono, że żadna z podnoszonych we wniosku K. K. , osobiście przez niego sporządzonym, okoliczności nie mieści się w podstawach wznowieniowych przewidzianych w Rozdziale 56 k.p.k. i z tym poglądem należy się zgodzić, a zasadności wywodów Sądu Najwyższego zawartych w pisemnych motywach zaskarżonego postanowienia aktor zażalenia w najmniejszym nawet aspekcie nie podważył.

I tak, słusznie w orzeczeniu tym zauważono, że przedmiotem postępowania o wznowienie postępowania nie jest badanie prawidłowości oceny materiału dowodowego dokonanej przez sądy wyrokujące i czynienie odmiennych ustaleń faktycznych, gdyż przedmiotem tego postępowania nie jest kwestia odpowiedzialności karnej, tylko istnienia podstaw do wznowienia postępowania (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 25 lutego 2004 r., II KO 75/03 oraz z dnia 13 maja 2009 r., II KO 31/08), takie natomiast w sprawie tej nie występują.

Oczywiste w związku z tym jest, że naruszenie prawa w postaci nierozpoznania wniosku dowodowego w toku rozprawy apelacyjnej (zarzut z pkt. 1 zażalenia, według numeracji przyjętej na potrzeby niniejszego uzasadnienia), co wynika z dokumentacji dołączonej przez wnioskodawcę do wniosku (wniosek dowodowy z dnia 18 stycznia 2023 r. i protokół rozprawy Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 16 marca 2016 r.), nie może być traktowane jako okoliczność uzasadniająca wznowienie postępowania, bowiem takie uchybienie jest możliwe do podniesienia wyłącznie w ramach innego postępowania nadzwyczajnego jakie stanowi kasacja i to jedynie w wypadku stwierdzenia, że było to rażące naruszenie prawa mające istotny wpływ na treść orzeczenia (art. 523 § 1 k.p.k.).

Odwołując się natomiast do bezspornego faktu odmowy przez terenowy organ Rzecznika Praw Obywatelskich wniesienia kasacji na korzyść K.K. Sąd Najwyższy nie rozważał czy była to decyzja trafna czy też nie (zarzut z pkt. 2 zażalenia), lecz jedynie skonstatował, że okoliczność taka miała miejsce, co jest bezsporne.

Powołany we wniosku o wznowienie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2019 r., II KK 284/18, z dołączonym jego odpisem (k.12 akt IV KO 75/25), zawiera oczywiście trafny pogląd co do konsekwencji prawnych nierozpoznania wniosku dowodowego, lecz jak to już zauważono wyżej, takie stanowisko wyrażone zostało w toku postępowania kasacyjnego, a nie w postępowaniu o wznowienie postępowania.

Powyższe ma też pełne odniesienie do zarzutu z pkt. 5 zażalenia, bowiem kwestia poczynionych w sprawie przez sądy pierwszej i drugiej instancji ustaleń faktycznych nie jest przedmiotem kontroli w postępowaniu wznowieniowym oraz do zarzutu z pkt. 12 (blokowanie dostępu do akt), co również może być podnoszone jako naruszenie prawa do obrony, lecz wyłącznie w postępowaniu kasacyjnym.

Trafnie też Sąd Najwyższy odniósł się do kwestii zatajenia – jak to podnosi autor wniosku i zażalenia – przez prokuraturę materiałów podważających wiarygodność świadka J. P. (zarzut z pkt 4). Zasadnie zauważył ten Sąd, że zatajenie dowodów to przestępstwo (art. 236 § 1 k.k.), które musi być jednak stwierdzone prawomocnym wyrokiem skazującym, chyba że orzeczenie takie nie może zapaść z powodu przyczyn wskazanych w art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. lub w art. 22 k.p.k. – art. 541 § 1 k.p.k. – a obowiązek wskazania takiego wyroku lub orzeczenia spoczywa na wnioskodawcy (art. 541 § 2 k.p.k.), czego K. K. w tej sprawie nie uczynił.

Co więcej, wznowienie postępowania na podstawie przesłanki *propter falsa* (popelnienie w związku z postępowaniem przestępstwa – art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k.) nie jest dokonywane przez sąd wznowieniowy z urzędu – zarzut z pkt. 6 (wznowienie z urzędu może mieć miejsce wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 542 § 3 k.p.k.), lecz na wniosek i to wyłącznie w wypadku – jak to zauważono wyżej – wskazania przez wnioskodawcę wyroku skazującego lub orzeczenia o jakim mowa w art. 541 § 1 k.p.k. Powyższe odnieść należy również do kwestii podnoszonych przez skarżącego w pkt. 7, 8, 9 i 10 zażalenia. W każdym wypadku wskazywanym przez autora zażalenia w tych zarzutach można jedynie hipotetycznie mówić o ewentualnym przestępstwie, jednak – podobnie jak i przy zatajaniu dowodów niewinności – dla czynienia w tym zakresie merytorycznych rozważań przez sąd w ramach postępowania o wznowienie postępowania, a więc

ustalenia istnienia uzasadnionej podstawy, że takie przestępstwo mogło mieć wpływ na treść orzeczenia, konieczne jest wcześniejsze wskazanie rozstrzygnięcia określonego organu stwierdzającego, że czyn taki miał miejsce (art. 541 § 1 k.p.k.), czego w złożonym przez K.K. 1 wniosku zabrakło.

Nie jest wreszcie przedmiotem badania w ramach postępowania o wznowienie postępowania ponowna ocena zeznań świadka (pkt 11), którego depozycje były już przedmiotem analizy w ramach postępowania merytorycznego. Ewentualne składanie przez taką osobę fałszywych zeznań nie jest przesłanką z art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., lecz podstawą wznowieniową, o której mowa w powoływanym już wielokrotnie w tym uzasadnieniu art. 541 § 1 k.p.k., pod warunkiem potwierdzenia tej okoliczności w sposób wskazany w tym przepisie, po przedstawieniu przez wnioskującego stosownego potwierdzenia tego faktu (odpis wyroku lub orzeczenia).

Kwestia zeznań świadka J.P. była wszelako, w kontekście podstaw wznowieniowych, przedmiotem szerokiej analizy Sądu Najwyższego w zaskarżonym postanowieniu (s. 4 – 6), co przeczy tezie zażalenia o bezrefleksyjności i całkowitym oderwaniu od fundamentalnych zasad sprawiedliwości oraz pozorności rozpoznania jego wniosku i stosowaniu metody kopiuj – wklej (zarzut z pkt. 3).

Wniesione zażalenie w znacznej części stanowi powielenie wcześniejszego wniosku o wznowienie postępowania zawartego w piśmie inicjującym z dnia 14 kwietnia 2025 r. (data wpływu do SN), do której to argumentacji skazanego Sąd Najwyższy odniósł się w sposób kompletny i rzeczowy w postanowieniu z dnia 8 lipca 2025 r.

Ponieważ zaskarżone postanowienie Sądu Najwyższego, co wykazano wyżej, znajduje pełną podstawę prawną w treści art. 545 § 3 k.p.k., a stanowiska tego nie podważyły wywody zawarte w zażaleniu, należało orzec o utrzymaniu w mocy tego orzeczenia.

[J.J.]

[a.ł.]

Kazimierz Klugiewicz

Tomasz Artymiuk

Jarosław Matras